

kdyby uznaly nárok za oprávněný, uvažovati též o tom, že doba, po kterou jest platiti důchod za ztrátu bezplatné síly, nemohla by býti určena na doživotí žalobce, nýbrž podle toho, jak dlouho by bylo bývalo možno této síly ve prospěch žalobce používat, při čemž by bylo hleděti k veškerým okolnostem, odpovídajícím slušnosti a pravděpodobnosti. Jelikož nižší soudy vzhledem k svému nesprávnému právnímu názoru v tomto směru nerozebraly věc ani nezkoumaly oprávněnost žalobcova nároku, zůstalo jednání již v první stolici tak vadné, že nelze důkladně posouditi věc ani o ní rozhodnouti ve stolici dovolací.

Čís. 7691.

Zákonný dědic, jenž se dosud k pozůstalosti nepřihlásil, není oprávněn domáhati se splnění domnělého nároku zůstavitele.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1928, Rv II 492/27.)

Po smrti Františky K-ové domáhal se její manžel Jakub K. a její dcera nezl. Anna K-ová na žalovaném otci Františky K-ové zaplacení 10.000 Kč, jež se prý žalovaný zavázal vyplatiti Františce K-ové věnem. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Nesporným zůstalo mezi stranami, že Františka K-ová zemřela dne 20. listopadu 1925, že pozůstalost pro nedostatek jmění projednávána nebyla, k návrhu žalující strany za dodatečné projednání pozůstalosti ohledně zažalovaného věna bylo sice, jak u notáře tak i u pozůstalostního soudu jednáno o dohodu se žalovaným, k dohodě však že nedošlo a dále že se v pozůstalosti nejednalo a dědická přihláška učiněna nebyla. Soud zamítl žalobu pro nedostatek aktivní legitimace, aniž bylo potřebí zabývat se otázkou, zda smlouva o zřízení věna mezi Františkou K-ovou a žalovaným byla uzavřena, čili nic a zda, byla-li smlouva uzavřena, jest platná či neplatná pro nedostatek zákonité formy notářského spisu, neboť, jak zůstalo mezi stranami nesporným, zemřela Františka K-ová bez posledního pořízení, žalobci se k její pozůstalosti dosud jako dědicové nepřihlásili, pozůstalost jim tudíž odevzdána nebyla, takže se jedná o hereditas iacens, v kterémžto případě nejsou žalobcové jako zákonití dědici oprávněni pozůstalost zastupovati, nýbrž musela by býti zastoupena opatrovníkem (§§ 547, 799 obč. zák., § 78 nesp. říz. a § 8 c. ř. s.). O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Mezi stranami je nesporno, že pozůstalost po Františce K-ové nebyla pro nedostatek jmění projednána (§ 72 nesp. říz.) a že se žalobci nepřihlásili jako zákonní dědicové k pozůstalosti ani v řízení zahájeném k žádosti Jakuba K-a o dodatečné projednání pozůstalosti (§ 179 nesp. říz.). Nárok dcery na zřízení věna podle § 1220 obč. zák. jest právem ryze osobním, které uhasne smrtí dceřinou. Jinak arci tomu je, když rodiče slíbí dceři, že jí bude dáno určité věno a dcera tento slib přijme, jak se stalo v tomto případě podle obsahu žaloby, Tu k nároku ze zá-

kona přistoupil ještě závazek smluvní. Proto tento nárok ze smlouvy jsa děditelným a převoditelným spadá do pozůstalosti dceřiny (§ 531 obč. zák.). Tím není ještě řešena otázka ve smyslu názoru odvolatelů, že zákonní dědicové jsou bez dalšího oprávněni uplatňovati tento nárok. Jak řečeno, tvoří tento nárok součást pozůstalostního jmění (§ 531 obč. zák.). V tomto případě nedošlo k projednání pozůstalosti pro nedostatek jmění. Tento nárok podle tvrzení žalobních nově se vyskytnuvši tvoří tedy hereditas iacens, ježto pozůstalost ohledně tohoto nového jmění nebyla dosud projednána. K zastoupení této pozůstalosti jsou tedy oprávněni toliko dědicové přihlásivší se k dědictví (§§ 547, 799 obč. zák.) a, dokud se tak nestalo, opatrovník pozůstalosti (§§ 78 a 128 nesp. říz. a § 8 c. ř. s.), jak první soud správně dovodil. Ježto se pak žalobci, jak nesporno, dosud k dědictví nepřihlásili, právem zamítl první soud žalobu pro nedostatek aktivní legitimace žalobců. Tato závada nebyla by odstraněna ani tím, kdyby pozůstalostní soud, jak se tvrdí v odvolání, byl dal žalobcům zmocnění k vedení sporu, hledíc k shora uvedeným předpisům zákona. Ostatně podle pozůstalostních spisů udělil okresní soud v H. Jakubu K-ovi jako otcovskému opatrovníku nezl. Anny K-ové toliko opatrovnické zmocnění k vedení tohoto sporu (§ 152 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, jež uplatňuje dovolací důvody podle § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., jest bezdůvodné a vývody jeho nejsou způsobilé, by vyvrátily správné odůvodnění napadených shodných rozsudků nižších stolic, na něž se poukazuje a k nimž se vzhledem na obsah dovolání pouze dodává: Jest mylným názor dovoatelů, že jsou k této žalobě oprávněni přes to, že dosud dědické přihlášky nepodali, ježto prý pozůstalost dosud právně neexistuje a teprve tímto sporem má býti zjištěno, že žalovaný jest povinen pro pozůstalost složití zažalovaných 10.000 Kč a odevzdati do ní sedm měřic pole a oni z tohoto důvodu dědickou přihlášku dosud podati nemohli. Žalobci uplatňují žalobou nárok, který dle jich tvrzení vzešel Františce K-ové proti žalovanému a který, když Františka K-ová mezi tím zemřela, patří do její pozůstalosti a tvoří nyní její pozůstalost (§ 531 obč. zák.). Jde-li žalobcům o to, by tento domnělý nárok byl pozůstalostí splněn, bylo na nich, by způsobem v zákoně předepsaným projevíly, že se této pozůstalosti mocí svého zákonného dědického práva ujímají. Tímto prostředkem jest pouze dědická přihláška a teprve dědickou přihláškou nabývají dědického práva na pozůstalost, stávají se dědici a představují vzhledem na pozůstalost zůstavitelku (§§ 547, 799 a násl. obč. zák.). Tím teprve nabývají zákonného oprávnění za pozůstalost jednati a jménem pozůstalosti o splnění tohoto domnělého nároku žalovati; okolnost, že jim přísluší ze zákona právo dědické, propůjčuje jim jen právní možnost, by se dědickou přihláškou stali dědici.

Před podáním přihlášky nejsou však k tomu oprávněni, by o splnění tohoto nároku žalovali vlastním jménem, jak v dovolání tvrdí. Až do dědické přihlášky nemají k onomu nároku nižádného právního vztahu.

Čís. 7692.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

»Pronajmutím« ve smyslu § 31 (1) čís. 2 zák. jest ujednání nájemní smlouvy, nikoliv odevzdání předmětu nájmu nájemci.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1928, Rv II 845/27.)

K námitkám žalovaného procesní soud první stolice zrušil výpověď z bytu, odvolací soud ponechal ji v platnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by po případném odvolacím jednání znovu rozhodl o odvolání.

Důvody:

Podle § 31 (1) čís. 2 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. nevztahuje se ochrana nájemníků v obcích s méně než 2.000 obyvateli na části bytu vlastníka domu, které byly nebo budou pronajaty po 1. květnu 1924. Souhlasný předpis obsahoval již dřívější zákon o ochraně nájemníků ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n., v jehož § 31 odst. (1) čís. 2 bylo řečeno, že se tento zákon nevztahuje v obcích s méně než 2.000 obyvateli na části bytu vlastníka domu, které se pronajmou po vyhlášení tohoto zákona, t. j. po 30. dubnu 1924. Odvolací soud, řídě se patrně rozhodnutím nejvyššího soudu ve Vídni ze 26. května 1926, Ob III 398/26 (Zentralblatt für die juristische Praxis 1926, str. 774), na něž žalobce poukázal v odvolání, vyslovuje názor, že dobou pronajmutí jest rozuměti dobu, kdy se nájemník do bytu skutečně nastěhuje, ježto před tím není nájemní smlouva účinnou. Odvolací soud připouští pak účinnost výpovědi dané podle § 562 c. ř. s., ježto se žalovaný, jak nesporno, nastěhoval do místnosti, o niž jde, po prvním květnu 1924. Ale názoru tomu nelze přisvědčiti. Především jest uvést, že se ono rozhodnutí cizozemského soudu opírá o jiné zákony a o skutkový základ odlišný od tohoto případu, že totiž ve vídeňském případě byla smlouva podnájemní uzavřena se zřetelem na usnesenou již novelu k nájemnímu zákonu, již se ochrana nájemníků měla částečně odbourati. Proto nemůže ono rozhodnutí přijíti v tomto případě v úvahu. Pro obor zdejšího práva jest směrodatným, že smlouva nájemní jest kontraktem konsensuálním; k její platnosti jest podle § 1094 obč. zák. třeba, by se stala